

Lainsäädäntötyöryhmä automaation lisäämiseksi viranomaisten neuvonnassa

Asettaminen	Valtiovarainministeriö on tänään (XX.XX.2025) asettanut työryhmän valmistelevaan tarvittavat lainsäädännön muutokset, jotta automaation käyttöä voidaan lisätä viranomaisten neuvonnassa.
Toimikausi	Työryhmän toimikausi on 1.6.2025-30.6.2026.
Tausta	Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa on tavoitteena toteuttaa tarvittavat kansalliset lainsäädäntömuutokset, joilla uusia teknologioita ja digitalisaatiota voidaan hyödyntää täysimääräisesti julkishallinnon toiminnassa. Tavoitteeseen pääsemiseksi hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus käynnistää julkisen hallinnon digitalisaatioon kytkeytyvän laajan lainsäädännön poikkihallinnollisen uudistusohjelman, jossa tunnistetaan ja kumotaan norminpurun hengessä digitalisaatiota estävät tai vaikeuttavat säädökset. Valtiovarainministeriö asetti Digitalisaation ja tiedon liikkuvuuden esteiden purkamisen hankkeen (VM097:00/2024) kesäkuussa 2024 ajalle 15.8.2024-31.3.2027. Hankkeen tavoitteina on mm. kohdennetuin toimin sujuvoittaa digitalisaatioon liittyvä sääntelyä ja kehittää näin julkisen hallinnon toimijoiden mahdollisuuksia edistää tuottavuutta ja palveluiden käytettävyyttä. Digitalisaation ja tiedon liikkuvuuden esteiden purkamisen hankkeen ensimmäisessä vaiheessa pyrittiin tunnistamaan esimerkitapausten kautta muun muassa lainsäädäntöä, jota muuttamalla digitalisaation esteitä voitaisiin laajemminkin purkaa. Hankkeen ensimmäisen vaiheen yhtenä työpaketina oli automaation lisääminen neuvonnassa. Tämän työpaketin valmistelutyössä tunnistettiin palveluautomaation käyttöä viranomaisen neuvonnassa koskeva digitaalisten palveluiden tarjoamisesta annetun lain (306/2019, jatkossa digipalvelulaki) 6 a § säännöksenä, joka käytännössä sulkee pois autonomisen teknologian, kuten tekoälyn, käytön viranomaisneuvonnan palveluautomaatiossa (ks. HE 145/2022 vp, s. 133). Hankkeen koordinaatioryhmä ehdotti väliraportissaan, että digipalvelulain 6 a §:n muuttamiseen tähtäävä säädösvalmistelu aloitettaisiin.
Tavoite	Hankkeen tavoitteena on valmistella hallitusohjelman linjausten mukaiset lainsäädännön muutosehdotukset, jotka mahdollistaisivat automaation lisäämisen digitaalisissa palveluissa annettavassa viranomaisneuvonnassa. Työryhmän

tavoitteena on poistaa erityisesti digipalvelulain 6 a §:n muodostama este autonomisten teknologioiden hyödyntämiselle viranomaisneuvonnassa.

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on laatia hallituksen esityksen muotoon ehdotus niistä digipalvelulakiin ja mahdollisesti hallinnon yleislainsäädäntöön tarvittavista lainsäädäntötoimenpiteistä, joilla tehdään mahdolliseksi autonomisten teknologioiden hyödyntäminen viranomaisneuvonnan palveluautomaatiossa. Valmistelussa on erityisesti huomioitava hyvän hallinnon periaatteiden toteutumisen ja virkavastuun kohdentamisen varmistaminen sekä tietosuojaan liittyvät kysymykset.

Lainsäädäntötyöryhmän tehtävänä on lisäksi yhteistyössä toimialojensa erityislainsäädännöstä vastaavien ministeriöiden kanssa selvittää neuvonnassa käytettävän automaation lisäämisen kannalta keskeiset erityislainsäädännön muutostarpeet. Lainsäädäntötyöryhmä tulee tältä osin arvioida, miltä osin erityislainsäädännön muutosehdotuksia on mahdollista edistää digipalvelulakiin ja mahdollisesti hallinnon yleislainsäädäntöön ehdotettavien muutosten valmistelun yhteydessä.

Organisointi

Työryhmä työskentelee osana digitalisaation ja tiedon liikkuvuuden esteiden purkamisen hanketta. Työryhmän työtä seuraa ja tukee hankkeen koordinaatioryhmä. Työryhmän tulee valmistella sille asetetun tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavat lainsäädännön muutosehdotukset hallituksen esityksen muotoon ja luovuttaa ehdotukset valtiovarainministeriölle siten, että hallituksen esitys on mahdollista käsitellä eduskunnassa vaalikauden aikana ja sääntely voisi tulla voimaan mahdollisimman pian, viimeistään vuoden 2027 alkupuolella.

Työryhmä voi tarvittaessa asettaa alatyöryhmiä.

Työryhmä:

Puheenjohtaja:

[titteli],[nimi], valtiovarainministeriö

Varapuheenjohtaja:

[titteli],[nimi], valtiovarainministeriö

Muut jäsenet:

[titteli],[nimi], liikenne- ja viestintäministeriö

[titteli],[nimi], oikeusministeriö

[titteli],[nimi], sosiaali- ja terveysministeriö

[titteli],[nimi], valtiovarainministeriö

[titteli],[nimi], ympäristöministeriö

[titteli],[nimi], Kansaneläkelaitos

[titteli],[nimi], Liikenne- ja viestintävirasto

[titteli],[nimi], Verohallinto

[titteli],[nimi], Kuntaliitto

[titteli],[nimi], Tampereen kaupunki

[titteli],[nimi], Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

[titteli], [nimi], Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Valtiovarainministeriön JulkICT-osasto nimeää työryhmän sihteerin.

Työryhmän kokouksiin voidaan tarvittaessa kutsua kuultavaksi myös työryhmän ulkopuolisia asiantuntijoita.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän työ tehdään virkatyönä eikä jäsenille makseta palkkioita. Kukin organisaatio vastaa jäsentensä mahdollisista matkakustannuksista. Muut kustannukset maksetaan valtiovarainministeriön toimintamenomomentilta 28.01.01.

Valtiovarainministeriö tekee erilliset päätökset mahdollisista hankinnoista ja päättää työryhmän pyynnön perusteella työryhmän tehtävänantoon liittyvien selvitysten teettämisestä.

Kunta- ja alueministeri

Anna-Kaisa Ikonen

Lainsäädäntöneuvos, yksikön päällikkö Maarit Huotari

Jakelu / Sändlista

Tiedoksi / För kännedom